

Z Dolnego Śląska gatunek ten został podany ostatnio ponad 70 lat temu, a z Sudetów Zachodnich prawie 50 lat temu (BURAKOWSKI i in. 1987: *ibid.*; BOROWIEC, KUBISZ 1999: *ibid.*). Nowe stanowisko potwierdza więc współczesne występowanie tego chrząszcza na zachodzie Polski.

Okaz dowodowy znajduje się w kolekcji autora.

Marek PRZEWOŹNY, Wydz. Biologii UAM, Zakł. Zool. Syst., Poznań

585. Nowe stanowiska *Macrolea appendiculata* (PANZER, 1794) (Coleoptera: Chrysomelidae) w Polsce

New site of *Macrolea appendiculata* (PANZER, 1794) (Coleoptera: Chrysomelidae) in Poland

KEY WORDS: Coleoptera, Chrysomelidae, *Macrolea appendiculata*, new site, Poland.

Macrolea appendiculata (PANZER, 1794) to przedstawiciel podrodziny Donaciinae, bardzo rzadki w Polsce i w Europie. W Polsce łowiono go na pojedynczych stanowiskach w 7 krainach, były to: Pojezierze Pomorskie, Nizina Mazowiecka, Śląsk Dolny, Śląsk Górny, Wyżyna Lubelska, Nizina Sandomierska i Beskid Zachodni (ŚCIBIOR i in. 2008: *Wiad. entomol.*, **27**: 58-59). Jest uznany za gatunek krytycznie zagrożony (CR) (PAWŁOWSKI i in. 2002: [W:] Czerwona lista zwierząt ginących i zagrożonych w Polsce, 88-110), objęto go też ścisłą ochroną prawną.

Dane historyczne o występowaniu *M. appendiculata* w Polsce pochodzą sprzed 1930 r. (BURAKOWSKI i in. 1990: *Kat. Fauny Pol.*, XXIII, **16**: 1-280) – praca KLEINE (1940: *Dohrniana*, **19**: 3-28), cytowana niekiedy jako źródło danych najnowszych, to przegląd starszych kolekcji i publikacji. Natomiast współcześnie podano ten gatunek tylko z dwóch stanowisk na Wyżynie Lubelskiej (ŚCIBIOR i in. 2008: *ibid.*).

Opracowując materiały zebrane w ramach programu Państwowego Monitoringu Środowiska: monitoring jakości wód powierzchniowych, badanie i ocena stanu ekologicznego rzek, stwierdzono dwa nowe stanowiska *M. appendiculata*:

- Pojezierze Pomorskie: Morzyczyn vic. (53°21'N, 14°54'E, UTM: VV90), rzeka Płonia poniżej Jeziora Miedwie, 8 VI 2010 – 3 imagines (próbę pobrana siatką hydrobiologiczną), leg. WIOŚ w Szczecinie, det. et coll. P. BUCZYŃSKI. Złowiono też 5 larw Donaciinae, być może także należących do omawianego gatunku.
- Wyżyna Małopolska: Zamość ad Czarnocin (51°36'N, 19°42'E, DC11), strumień – dopływ rzeki Wolborki spod Józefowa, 15 VI 2010 – 3 imagines, leg. WIOŚ w Łodzi, det. et coll. P. BUCZYŃSKI.

Nowe dane są pierwszą informacją o występowaniu gatunku na Wyżynie Małopolskiej i po ponad 80 latach, potwierdzają jego obecność na Pojezierzu Pomorskim. Wspierają też tezę, że brak danych choć częściowo wynika ze standardowych metod badań zoobentosu, mało przydatnych do penetracji głębszych partii wód, gdzie *M. appendiculata* żyje na makrofitach zanurzonych, mocno trzymając się nich za pomocą nóg (ŚCIBIOR i in. 2008: *ibid.*; WARCHAŁOWSKI 1985: *Fauna Pol.*, **13**: 1-347). Tak więc może nie jest ona aż tak rzadka, jak by na to wskazywały dane powojenne. Tym bardziej, że może zasiedlać wody zeutrofizowane, zanieczyszczone a nawet lekko zasolone (WARCHAŁOWSKI 1985: *ibid.*). Materiały do

monitoringu jakości wód powierzchniowych pobiera się według formuły Multi-Habitat Sampling, wymagającej starannej penetracji wielu mikrosiedlisk. Być może kolejne lata badań przyniosą odkrycie dalszych stanowisk.

W Morzyczynie *M. appendiculata* złowiono w rzece poniżej ujścia z jeziora. Można przypuszczać, że ten gatunek występuje głównie w Jeziorze Miedwie, a jego obecność w Płoni wynika m.in. z dryfu larw. Warto więc zbadać także ten zbiornik, który może zasiedlać liczna populacja. Omawiany gatunek znalazł się w kategorii „2” (=EN) na Czerwonej liście zwierząt Niemiec (GEISER 1998: [W:] Rote Liste gefährdeter Tiere Deutschlands, 168-230). Jest krytycznie zagrożony w Czechach (STREJČEK, BEZDĚK 2005: [W:] Červený seznam ohrožených druhů České republiky, 533-539), zaś w Rosji północno-zachodniej nie łowiono go od 1931 r. (ROMANTSOV 2007: Ent. Rev., 87: 309-329). W tej sytuacji dla przetrwania gatunku istotna jest każda duża populacja i jej ochrona.

Za zebranie i udostępnienie materiału dziękuję pracownikom WIOŚ w Szczecinie i Łodzi oraz dr. Rajmundowi WIŚNIEWSKIEMU z NFOŚ.

Paweł BUCZYŃSKI, Zakł. Zoologii UMCS, Lublin

586. Nowe stanowisko *Euchroeus purpuratus* (FABRICIUS, 1787) (Hymenoptera: Chrysididae) w Polsce

New locality of *Euchroeus purpuratus* (FABRICIUS, 1787) (Hymenoptera: Chrysididae) in Poland

KEY WORDS: Chrysididae, *Euchroeus purpuratus*, new record, Poland.

Euchroeus purpuratus (FABRICIUS, 1787) występuje w Afryce Północnej, basenie Morza Śródziemnego, aż po suche i ciepłe miejsca o charakterze kserotermicznym w Europie Środkowej. W Polsce znany z kilku stanowisk na Nizinie Mazowieckiej oraz Wielkopolsko-Kujawskiej, głównie z pierwszej połowy XX w. (BANASZAK 1980: Kat. Fauny Pol., XXVI, 3: 1-53).

Nowe stanowisko:

– Pojezierze Szczecineckie: rezerwat krajobrazowy „Wrzosowiska w Okonku” (UTM: XV13), 53°32'53"N, 16°46'34"E, 7VII 2009 – 2♂♂ 1♀, leg., det. et coll. J. WENDZONKA.

Rezerwat został utworzony w 2008 roku, w celu zachowania kompleksu wrzosowisk i muraw napiaskowych z charakterystyczną florą i fauną. *E. purpuratus* (FABR.) jest pasożytem grzebaczowatych z rodzaju *Ammophila* KIRBY, oraz *Podalonia hirsuta* (SCOP.). Na badanym stanowisku stwierdzono występowanie 2 potencjalnych żywicieli, a mianowicie *Ammophila pubescens* CURT. oraz *A. sabulosa* (L.). *E. purpuratus* (FABR.) oblatywał kwiaty krwawnika *Achillea millefolium* L.

Tego dnia odłowiono także inne złotolitki: *Hedychrum rutilans* DAHLB., *Hedychrum nobile* SCOP., *Hedychrum gerstaeckeri* CHEVR., oraz *Chrysis illigeri* WESM. Ta ostatnia zasługuje na uwagę jako gatunek niedawno wpisany na listę owadów krajowych (WIŚNIEWSKI, SZCZEPKO 2010: Wiad. entomol., 29, 1: 41-46). *Euchroeus purpuratus* (FABR.) posiada na „Czerwonej liście zwierząt ginących i zagrożonych w Polsce” kategorię LC (BANASZAK 2002: [W:] GŁOWACIŃSKI (red.): Wydawnictwo IOP PAN, Kraków: 54-56), a jego sytuacja w kraju jest nierozpoznana.

Jacek WENDZONKA, Zakł. Zool. Syst. UAM, Poznań